

2025 12 08

Socialdepartementet

s.remissvar@regeringskansliet.se

s.sl@regeringskansliet.se

Ert Dnr: S2025/01745

Promemoria

Remissvar: Frivillig fördelning och omfördelning av läkemedel

Läkemedelshandlarna företräder de läkemedelsföretag som är oberoende distributörer av läkemedel till Sverige. Under 2024 sålde våra medlemsföretag närmare 4,7 miljoner läkemedelsförpackningar till ett värde av 4,1 miljarder kronor motsvarande 6,3 procent av alla läkemedel som såldes i landet. Ett 20-tal rest och bristsituationer kunde undvikas genom parallellimporten som Läkemedelshandlarnas medlemmar stod för. Genom Läkemedelshandlarnas medlemmars parallellhandel med läkemedel:

- motverkas centralism och monopol
- skapas konkurrens som ger betydande besparingar
- motverkas de tillverkande läkemedelsbolagens relativa monopol och deras möjlighet att styra hela värdekedjan för patenterade läkemedel

Sammanfattning

Läkemedelshandlarna tillstyrker promemorians förslag, men det finns en rad oklara förhållanden som kommer att innebära att fördelning inte kommer att ske, alternativt att det kommer kräva mer omfattande förhandlingar mellan regioner, partihandlare, apotek, etc.

Omfördelning mellan apotek behöver kunna ske och där ser Läkemedelshandlarna att förhållandet är mindre komplicerat, även om det även här kan uppstå diskussioner om kompensation, oskäligen ersättning med mera.

När det gäller partihandlares leveransplikt och förhållande till regionerna är det mer komplicerat eftersom det ibland finns avtal mellan läkemedelsbolag, partihandlare och regioner. I de fall det finns avtal innehåller de ofta krav på mellanskillnadsersättning om regionen inte får leverans och behöver köpa in alternativa läkemedel. Det finns även ibland krav på kompensation vid utebliven leverans. Detta kommer innebära att

partihandlare eller läkemedelsbolag inte kommer att vilja skicka läkemedel till regioner utan avtal annat än att de ekonomiska förhållandena är utredda. Det i sig kan fördröja åtgärderna väsentligt.

Läkemedelshandlarna ser att behovsbedömningen är central och tillstyrker att den görs av Läkemedelsverket.

Mer detaljerade synpunkter

5.1

Läkemedelshandlarna vill understryka att parallellhandel med läkemedel i sig utgör ett skydd mot rest och brist och att den, inom EU, redan innebär omfördelning av läkemedel från länder med överskott till länder med underskott. Under 2024 var det ett 20-tal läkemedel som hade gått i rest och brist i Sverige men där Läkemedelshandlarnas medlemmar kunde säkra volymer och rädda situationen. Det finns utrymme för att utveckla denna handel ytterligare till fördel för läkemedelsförsörjningen.

8.4.1

Generellt kan sägas att regionernas upphandlingar av läkemedel inte fungerar tillfredsställande och att det också återspeglas i att promemorians förslag riskerar att inte ge det resultat som önskas.

En konsekvens som utelämnas här är att i de avtal som läkemedelsbolag tecknar med regionerna så kan regionerna beställa ersättningsprodukter om läkemedelsbolaget inte klarat att leverera avtalad volym. Den prisskillnad som då uppstår ska läkemedelsbolaget ersätta. Det förekommer också att läkemedelsbolaget förväntas kompensera regionen ekonomiskt på andra sätt vid en rest eller bristsituation.

Om då partihandlaren fördelar läkemedel till en annan region, med bedömt större behov, med följd att den avtalade regionen då inte får tillräckliga volymer eller får ersätta produkten med annan produkt till ett högre pris så drabbas läkemedelsbolaget av merkostnader. Detta kommer bidra till att läkemedelsbolaget inte har incitament att fördela läkemedel utan att de ekonomiska förhållandena är utredda.

Ett alternativt och rimligt förfarande är att läkemedelsbolaget fullföljer sitt avtal och att regionerna omfördelar läkemedel mellan sig. Eventuella ekonomiska förhållanden kan då avgöras mellan regionerna. Läkemedelsbolaget undviker avtalsbrott, mellanskillnadsersättning och kompensationskrav från den region den ingått avtal med.

Det kan också uppstå situationer då en partihandlare förväntas fördela läkemedel från en region där ett bolag har avtal, till en region som saknar avtal. Det är oklart hur detta

ska hanteras ekonomiskt, men i och med att fördelningen bygger på frivillighet så finns förutsättningar att de ekonomiska förhållandena kan klargöras.

Idag innebär regionernas omfattande avtalskrav att i många upphandlingar saknas anbud. Istället inhandlas läkemedlen utan avtal. En partihandlare kan således ha avtal och leveranskrav från en region och samtidigt levererar läkemedel till en region utan avtal.

Läkemedelshandlarna ser att behovsbedömningen är central och tillstyrker att den görs av Läkemedelsverket.

Andreas Rosenlund
VD Läkemedelshandlarna
andreas.rosenlund@lakemedelshandlarna.se